

RELAȚII INTERNAȚIONALE, ȘTIINȚE POLITICE ȘI ADMINISTRATIVE

IMPLICAREA ADMINISTRAȚIEI PUBLICE LOCALE ÎN ASIGURAREA EGALITĂȚII DE ȘANSE ÎNTRE FEMEI ȘI BĂRBAȚI: STUDIU DE CAZ CONSILIUL RAIONULUI DONDUȘENI

Luminița PASTUH

CZU: 352:396.1:303.433.2(478)

pastuhluminita7@gmail.com

The scope of this article resides in examining the involvement of local public administration in ensuring equal opportunities between women and men. The practical importance of the paper consists in the identification and implementation of the theoretical aspects addressed as well as the conclusions and recommendations highlighted in the context of the modernization and evolution of equal opportunities between women and men at the level of local public administration.

Abordarea de gen reprezintă integrarea perspectivei și a analizei de gen la toate etapele de elaborare, implementare și evaluare a proiectelor, politicilor și programelor publice. Promovarea continuă și sistematică a principiului egalității de șanse între femei și bărbați constituie o preocupare relativ recentă pentru Republica Moldova. Statutul social și economic al femeilor, fără îndoială, s-a îmbunătățit, dar egalitatea de șanse este departe de a fi o realitate. Chiar dacă femeile au aceleași drepturi ca și bărbații, ele nu au întotdeauna acces egal la oportunitățile oferite bărbaților și, deseori, nu reușesc să-și exercite drepturile pe deplin [1].

După alegerile locale din 2019, a fost înregistrat cel mai mare număr de consilieri femei alese. 27,08% din femeile alese au fost la nivel de raion/municipiu (o majorare de 10% în comparație cu alegerile anterioare) și 36,5% la nivel local (o majorare de 6%). Cota femeilor alese în Parlament s-a majorat la fel până la 39,6% în 2021 [2, p.7]. Este de menționat că în 2022, nivelul egalității de gen în Moldova a înregistrat o creștere mai proeminentă, comparativ cu anii precedenți. Nivelul mediu al egalității dintre femei și bărbați, calculat pentru șase arii strategice evaluate, a fost estimat la 62 de puncte, fiind cu 3 puncte în progres față de anul precedent [3, p.4]. Conform datelor prezentate mai sus se observă că în sfera politică, lucrurile s-au îmbunătățit. Modificările legislative recente au fost eficiente, instituind un sistem de cote duble, ceea ce a contribuit la creșterea numărului de femei alese în funcții politice.

Pentru a combate inegalitățile, trebuie întreprinse o serie de măsuri precum: să creștem salariile și să promovăm servicii publice universale de înaltă calitate, cum ar

fi accesul liber la sănătate și educație, dar și accesul la procesele decizionale din administrația publică atât centrală, cât și locală. Aceasta ar reprezenta o modalitate de a promova egalitatea între femei și bărbați în activitatea administrației publice.

Astfel, în cadrul autorităților publice locale de nivel II s-au instituit unități gender în aparatul consiliului raional, președintelui raionului revenindu-i atribuții de coordonare și responsabilizare a tuturor structurilor desconcentrate și descentralizate din teritoriul de asigurare a implementării politicii statului pe domeniul de egalitate între femei și bărbați.

În contextul prezentei cercetări de master, promovarea egalității de gen în cadrul consiliului raionului Dondușeni, constă în abilitarea femeilor prin integrarea accentuată a perspectivei de gen în politicile publice locale și combaterea violenței domestice împotriva femeilor și copiilor. Cel mai important pas în promovarea egalității de gen la nivel raional o are tendința de a dezvolta serviciul de consiliere și asistență a victimelor violenței în familie.

Promovarea egalității de gen este o necesitate în raionul Dondușeni, iar consiliul raional deține un rol semnificativ în acest sens. Consiliul raionului Dondușeni este un promotor al egalității de gen prin implicarea și susținerea activă a tuturor activităților ce țin de asigurarea egalității de șanse. O primă instituție ce promovează cu amploare egalitatea de gen în raion este Direcția Asistență Socială și Protecție a Familie Dondușeni, subdiviziunea are atribuții de intervenție directă în susținerea femeilor și bărbaților din teritoriul, dezvoltarea serviciilor de calitate, care pot contribui la îmbunătățirea calității vieții cetățenilor raionului Dondușeni. În cadrul consiliului promovarea egalității de gen este vizibilă prin implicarea activă a subdiviziunilor consiliului cât și tuturor structurilor raionale cum este inspectoratul general de poliție, procuratura, judecătoria și nu în ultimul rând primăriile care sunt pilonii principali ai promovării egalității de gen și actorii principali în implicarea problemelor cotidiene care cu siguranță necesită suportul și intervenția primarului, asistentului social, polițistului de sector sau chiar a unui reprezentat al societății civile care poate depăși sau chiar diminua problema creată în acea localitate.

Astfel, mecanismele privind promovarea egalității de gen în cadrul consiliului raionului Dondușeni prevăd evaluarea susținerii egalității de gen a consiliului raional prin implementarea bugetului local și anume:

1. Selectarea cheltuielilor ce se regăsesc în bugetul APL;
2. Determinarea ponderii cheltuielilor sensibile la dimensiunea de gen.

În prezent, cel mai promovat domeniul la nivel de raional este protecția socială, în acest sens, cele mai multe surse financiare sunt destinate:

- Protecției persoanelor în etate în sumă de 257.1 mii lei;
- Protecției a familiei și a copiilor în sumă de 4111.1 mii lei;
- Protecției împotriva excluziunii sociale în sumă de 23.4 mii lei;
- Protecției persoanelor cu dizabilitate în sumă de 11071.1 mii lei.

Astfel, în funcție de competențele atribuite consiliului prin legea privind administrația publică locală, deosebim mai multe tipuri de cheltuieli pentru promovarea

egalității de șanse precum ar fi: servicii de stat cu destinație generală, protecția mediului, gospodăria serviciilor comunale, cultură, sport, tineret, culte și odihnă, învățământ, protecție socială. Prin urmare, domeniul social rămâne a fi cel mai susținut și mai promovat deoarece anume în acest domeniu sunt cele mai multe servicii dezvoltate care asigură egalitatea de șanse prin sensibilizarea la dimensiunea de gen și prin dezvoltarea noilor servicii care vor pune și mai mult accent pe egalitatea de gen.

Constatăm că toate cheltuielile încadrate în competențele APL sunt sensibile la dimensiunea de gen, astfel, orice decizie adoptată cu privire la cheltuielile respective vor avea impact asupra comunității. Abordarea integratoare a egalității de șanse între femei și bărbați a fost evidențiată drept cea abordare prin care vor fi atinse obiectivele cuprinse în fiecare dintre domeniile sale critice de interes, prin urmare, administrația publică locală și alți actori sociali direcți trebuie să promoveze politici active și vizibile de integrare a perspectivei de gen în toate programele publice.

În acest sens, rezultatele cercetării fenomenului respectiv evidențiază necesitatea formulării următoarelor **recomandări**:

- ✓ Organizarea campaniilor de informare și sensibilizare cu privire la drepturile pe care le au femeile și bărbații în timpul întreruperii temporare a muncii pentru creșterea și îngrijirea copilului și după reluarea activității;
- ✓ Prevenirea discriminării de gen este importantă în continuare, prin organizarea campaniilor de informare și sensibilizare a opiniei publice prin intermediul emisiunilor la posturile de radio și TV.
- ✓ Promovarea leadership-ului feminin în sfera publică și anume în domeniul: politicii, economiei, mass-media, mediului cultural și cel al instituțiilor administrative, al sindicatelor și societății civile.

Referințe:

1. BAURCIULU, A. Curs pentru Funcționarii Publici. Egalitatea de Gen. Disponibil: <http://dsp.ace.aap.gov.md/bitstream/handle/123456789/1411/UN%20Women%20Curs%20functioinari%20publici.pdf?sequence=1&isAllowed=y>, accesat 09.12.2022.
2. BUZU, A., IVAȘCU, R., COVRIG, N., ERMOLENCO, A., ANDRONACHE, A., ROHNIȚCHI, V., BRIGHIDIN, A., BĂTRÎNESCU, V. Raportul de țară în domeniul egalității de gen. Republica Moldova. Disponibil: <https://moldova.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/evaluarea%20in%20domeniul%20egalitatii%20de%20gen.pdf>, [Accesat: 02.11.2022].
3. COVRIG N., BUZU, A. Indexul egalității de gen. Disponibil: https://progen.md/wp-content/uploads/2022/03/CPD_Indexul-Egalitatii-de-Gen-2022.pdf

Recomandat

Mariana IAȚCO, dr., conf. univ.